

KİTAP İNCELEMESİ

Tarih Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar

Yrd. Doç. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU

Selahattin KAYMAKCI

Arş. Gör., K.T.Ü., Fatih Eğitim Fakültesi

Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi, 61335 Söğütlü-Akçaabat/TRABZON

e-mail: kaymakci37@yahoo.com

Bu çalışmada İsmail Hakkı Demircioğlu'nun Tarih Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar adlı kitabı incelenmeye çalışılmıştır.

Tarih Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar adlı eser, 1997 yılında YÖK/Dünya Bankası işbirliğiyle gerçekleştirilen Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması Projesi'nin bir ürünü olarak ortaya çıkan Özel Öğretim Yöntemleri dersine kaynak kitap olarak hazırlanmıştır.

Ülkemizde sosyal bilgiler dersinin tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi konu alanlarının birleşiminden oluştuğu düşünüldüğünde kitabın gerek tarih öğretmenliği, gerekse sosyal bilgiler öğretmenliği programlarında kullanılabileceği ortaya çıkmaktadır.

Kitap aşağıda açıklamalarıyla birlikte sıralanan dokuz bölümden oluşmaktadır:

Bu bölümleri özetleyecek olursak;

1. Tarih Öğretiminin Genel Amaçları: Bu bölümde sosyal bilimler öğretiminin amaçlarının neler olduğu, tarih öğretiminin genel amaçları ve Türkiye'de tarih öğretiminin genel amaçları üzerinde durularak tarih öğretimi aracılığıyla öğrencilere kazandırılacak bazı zihinsel beceriler irdelenmiştir.
2. Tarih Öğretiminde Beyin Temelli Öğretim Stratejileri: İkinci bölümde yeni bir öğretim yaklaşımı olarak ortaya çıkan beyin temelli öğrenmenin ne olduğu, beyni güçlendiren öğretim stratejileri ve beyin temelli öğrenmede dikkat edilmesi gereken 12 temel kuralla ilgili bilgiler verilmiştir.
3. Sözlü Tarihin Bir Öğretim Yaklaşımı Olarak Tarih Derslerinde Kullanımı: Bu bölümde söze dayalı, yazılı belgelere ait olmayan tarih olarak ifade edilen sözlü tarih, sözlü tarihin kaynakları, sözlü tarihin faydaları, sözlü tarihin sınırlılıkları, sözlü tarih yöntemi uygulanmadan önce dikkat edilecek noktalar, uygulanırken takip edilecek işlem basamakları ve sözlü tarih öğretiminde oluşabilecek bazı problemler hakkında bilgiler verilmiştir.
4. Yerel Tarihin Bir Öğretim Yaklaşımı Olarak Tarih Derslerinde Kullanımı: Yaşadığımız yerleşim yerinin geçmişinin tarihsel açıdan incelenmesi olarak tanımlanan yerel tarihin incelendiği bu bölümde yerel tarihin gelişimi, yerel tarihin kaynakları, yerel tarih çalışmalarında sınırlılıkları, yerel tarih öğretiminin faydaları, ilk ve orta öğretim düzeyinde yerel tarih etkinliği düzenlenebilecek bazı çalışma alanları hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca yerel tarihe dayalı bir öğretim etkinliği yapmadan önce dikkat edilmesi gereken hususlar, yerel tarih etkinliği sırasında yapılacak çalışmalar, yerel tarih öğretiminde kullanılabilecek bazı öğretim etkinlikleri, yerel tarih çalışmalarında kullanılabilecek

çalışma yaprakları ve bunların hazırlanışı, yerel tarih öğretiminde uygulama basamakları ve dikkat edilecek hususlar gibi konulara da değinilmiştir.

5. Tarih Öğretiminde Tarihi Müzelerin ve Tarihi Alanların Kullanımı: Müzeler ve tarihi alanlar tarih derslerinde öğretilen bilgilerin öğrencilerin zihninde somutlaşması adına vazgeçilmez yerlerdir. Bu bölümde yazar, müzelerin tarih derslerinde kullanımı, müze ziyaretlerinin planlanması, müze ziyaretlerinde kullanılacak yöntem, teknik ve etkinlikler, tarih derslerinde tarih alanlarının kullanımı, alan gezilerinin faydaları ve sınırlılıkları, alan gezisi yapılabilecek sahalara, açık alanlara yapılacak ziyaretlerde sorulabilecek bazı sorular, alan gezileri öncesinde dikkat edilmesi gereken hususlar gibi konularda bilgiler vermiştir.

6. Resimlere Dayalı Tarih Öğretimi: Bu bölümde resimlere dayalı tarihin ne olduğu, niçin kullanılması gerektiği, resimlerin(görsellerin) sınırlılıkları, resimlere dayalı tarih öğretimiyle meydana getirilebilecek bazı davranış değişiklikleri, resimlere dayalı tarih öğretiminde uygulamadan önce ve uygulamada dikkat edilmesi gereken hususlar, tarih derslerinde kullanılacak resim çeşitleriyle ilgili bilgiler verilmiştir.

7. Hikayelere Dayalı Tarih Öğretimi: Tarih öğretimi ve hikayeler, hikayelere dayalı tarih öğretiminin faydaları, hikayeler yoluyla kazandırılacak bazı tarihsel beceri ve nitelikler, tarih derslerinde hikaye anlatımında dikkat edilmesi gereken hususlar ve tarih derslerinde hikaye kullanımının sınırlılıklarını içeren bilgilerin verildiği bölümdür.

8. Tarih Öğretimi ve Örnek Olay: Örnek olayın ne olduğu, faydaları, sınırlılıkları, tarih öğretiminde kullanılacak örnek olay kaynakları, örnek olay türleri, örnek olay çalışılması yürütülmeden önce ve yürütülürken dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında bu bölümde bilgiler verilmiştir.

9. Tarih Öğretimi ve Drama: Kitabın son bölümü olan bu bölümde yazar, drama ve drama türleri, dramanın faydaları ve sınırlılıkları, tarih derslerinde drama araç, gereç ve giysileri, tarih derslerinde drama etkinliği yapılabilecek bazı konular, drama uygulamalarında öğretmenlerin ve öğrencilerin dikkat etmesi gereken bazı hususlar, drama etkinlikleri uygulanmadan önce, uygulama yürütülürken ve uygulama sonrası dikkat edilecek hususlar üzerinde durmuştur.

Kitabı genel olarak değerlendirecek olursak; öncelikle kitap içerdiği bilgiler itibariyle tarih eğitimi ve bunun paralelinde olan sosyal bilgiler eğitiminde özellikle öğrenci merkezli öğretim yöntemleriyle ilgili büyük bir boşluğu doldurmuştur. Ayrıca tüm bölümlerde verilen hedef, özet bölümleri ve ekler içeriğin anlaşılmasını daha da kolay hale getirmiştir. Buna ilaveten bölüm içeriklerinde verilen örnek ve formlarla anlatım zenginleştirilmiştir.

Bilim ve teknolojinin sürekli gelişmesi öğretim yöntemleri alanında da yeni gelişmelerin meydana gelmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda öğrenci merkezli öğretim yöntemlerini konu edinen eserin de yaşanan gelişmeler paralelinde güncellenmesi gerekmektedir.

Kitabın öğretim yöntemleri ve özellikle uygulamaları hakkında öğretim elemanları, öğretmen ve öğretmen adaylarının yararlanabileceği bir rehber kitap olduğu düşünülmektedir.

Kaynak:

DEMİRCİOĞLU, İ.H. (2005). **Tarih Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar**, Ankara:Anı Yayıncılık. 188 sayfa, 1. Baskı.